

Odkrit pomnik tiskarni KPS

Odkrit pomnik tiskarni KPS
V sončnem hladnem dopoldanu so se pred Novakovo hišo v Vnanjih goricah zbrali številni borci, aktivisti, družbenopolitični delavci in krajanji, da prisostvujejo odkritju spominske plošče nekdanji ilegalni tiskarni KPS, ki je v tej hiši delovala v letih 1940 in 1941.

»Komunistična partija se je vse od ustanovitve zavedala, da množice ne more organizirati in mobilizirati, če nima dobro organiziranih tehnik, ki so s tiskano besedo pojasnjevale dogodke doma in v svetu. Dobro se zavedujoč pomena tiskane besede, so ilegalnim tiskarnam posvečali vso pozornost in dostikrat so zaradi konspiracije v teh tehnikah delali tudi najvišji pred-

stavniki komunistične partije. Če bi hoteli tehniko natančno obdelati, bi morali poseči globoko v zgodovino partije, saj je bila partijska tehnika plod naporov celotnega partijskega vodstva za čim tesnejše stike z ljudmi in tudi največji odsev političnega dela Centralnega komiteja.« Te misli in dejstva smo povzeli iz slavnostnega govora, ki ga je podal Zlatko Močnik – medvojni sodelavec Centralne tehnike pri CK KPS, ki je tudi odkril spominsko ploščo.

In kako je delovala tiskarna v Novakovi hiši? Zinka Novakova je pripovedovala: »Tiskarski stroj smo namestili v podstrešni sobici, tiskarno pa je uredil Ivan Plaskar in je prvi tiskal pri nas. Za njim je to delo opravljalo več tovarišev, med njimi tudi Dušan Kraigher. Za tiskarno nismo imeli bunkerja in kadar je nastopila nevarnost smo vse pospravili v klet. Za vse kar smo delali, se je mudilo. Pri nas smo poleg številnih letakov, pozivov in obvestil natisnili dve ali tri številke 'Dela'. Glavo za eno teh številke je napravil moj oče. Tudi sicer je pri delu v tiskarni sodelovala vsa družina.

Tiskali pa smo tudi pesmi – Internacionalo in druge revolucionarne pesmi. Večkrat sta nas obiskala Tone Tomšič in Boris Kraigher ter si ogledala izdelke.«

Slovesnost, s katero so bili obeleženi tudi letošnji jubileji KPJ, SKOJ in sindikatov, je bila sklenjena s kulturnim programom, v katerem so sodelovali otroški zbor osnovne šole Brezovica, moški komorni zbor iz Brezovice in recitatorji osnovne organizacije ZSMS iz Vnanjih goric.

Komunisti učinkovitejši pri odpravljanju slabosti

Politični sistem socialističnega samoupravljanja je nepogrešljiva oblika, način in sredstvo praktičnega uresničevanja vloge delavcev, delovnih ljudi in občanov. Izraža iz samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v združenem delu in krajevne samouprave. Vendar ob tem, da smo izgradili vse bistvene sestavine samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in da smo pravočasno izoblikovali potrebna stališča in usmeritve, nas te razmere opozarjajo predvsem na subjektivne sile in slabosti.

Prav o teh vprašanih in še posebej o vlogi in nalogah Zveze komunistov, so na svoji zadnji seji spregovorili tudi člani občinske konference ZK, ki so z oceno dograjevanja političnega sistema v naši družbenopolitični skupnosti, prispevali svoj delež k razpravi 5. seje CK ZKS.

Pretečena aktivnost pri uresničevanju nalog na področju političnega sistema je rodila nemalo pomembnih rezultatov, ki omogočajo zasnovi novih akcij za hitrejši razvoj socialističnega samoupravljanja. Tovrstne rezultate beležimo tudi v naši občini, saj so boljša samoupravna organiziranost delavcev v TOZD, naprednejša vloga krajevnih skupnosti, napredek v razvoju delegatskih razmerij, dograjen sistem samoupravnih interesnih skupnosti pa tudi razvitejša idejnopolitične in kadrovske osnove za uresničevanje ustavne vloge ZK in drugih družbenopolitičnih organizacij, v današnji praksi potrjena dejstva.

Pa vendarle s to stopnjo dograjevanja političnega sistema še ne moremo biti zadovoljni. Manj učinkoviti smo bili v združenem delu saj se marsikje in marsikdaj še ohranjajo oblike in odločanja v imenu delavcev. Prepočasi se namreč uveljavlja demokratičnost delovanja, kar je še posebej razvidno iz nezadostno razvitega delovanja delegatskega sistema. Vloga delegacij za samoupravno interesno skupnost, konference delegacij, pa tudi upoštevanje delegatov v sami organizaciji združenega dela so nedvomno tista vprašanja, ki jim bomo morali posvetiti več prizadevanj in posluha. Res je, da so še vedno interesi in potrebe delovnih ljudi in občanov nemalokdaj rešujejo ob strani, zato pa se moramo tembolj zavedati, da se delo in politika zraščata prav v delegatskem sistemu.

Pri vseh oblikah urejanja družbenih vprašanj, posebno pa še pri tistih, ki so širša, premalo načenjamo vprašanja o uvajanju družbene odgovornosti, kar velja ob ocenjevanju delovanja sleherne družbenopolitične organizacije dosledneje upoštevati. Delovanje skupščin je zadovoljivo, čeprav lahko ocenjujemo, da bo potrebno marsikatero obliko še dodelati. Pri samoupravnih interesnih skupnostih je vse preveč opaziti zaprtost v svoje okvire, dalje pa lahko ugotavljamo, da še vedno nista v povsem željeni obliki »zaživela« zbor združenega dela in družbenopolitični zbor občinske skupščine.

Morda bi veljalo več pozornosti nameniti ob tem tudi vsebini predlaganih dnevnih redov. Na to opozarjajo številna prostovoljna delegatska vprašanja, ki nakazujejo pomembnost obravnave njihove problematike. Pri tem pa mora izvršni svet svojo vlogo v večji meri »obračati« proti delegatom, kar utemeljuje tudi ugotovitev, da je izvrševanju sprejetih sklepov še vedno podano premalo pozornosti.

Razprava same seje občinske konference je nakazala vrsto nalog, med katerimi je bila izpostavljena večja odgovornost in zavzetost članov Zveze komunistov pri angažiranju odpravljanja slabosti v vseh sredinah kjer živijo in delujejo.

JANJA DOMITROVIČ

NASA KOMUNA

glasilo ok szdl ljubljana vič·rudnik

leto XV

številka 17

6. november 1979

izhaja

štirinajstdnevno

Med udeleženci te svečanosti so bili tudi člani sveta federacije Lidija Šentjurg, Franc Kimovec-Žiga, Franc Krese-Čoban in mnogi predvojni komunisti.

Zbrane je pozdravil predsednik sveta KS Vnanje gorice Franc Šifrer-Adam.

Cvetje, tisoči utripajočih plamenčkov, besede v spomin mnogih, ki jih ni več med nami... Tudi ob letošnjem Dnevu mrtvih so se domala ob vseh spomenikih zvrstile komemoracije, ki so jih pripravile krajevne skupnosti, šole in delovne organizacije. Tako je bilo v Kozlarjevi gošči, na Urhu, v Gramozni jami, ob številnih grobovih... Posnetek je s svečanosti v krajevni skupnosti Vič.

